ตัวชี้วัดที่ 6.1 : ชุมชนผ่านเกณฑ์การประเมินระบบการจัดการสุขภาพภายใต้การมีส่วนร่วม ชุมชนเข็มแข็ง

เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดโรค

หน่วยวัด : ร้อยละน้ำหนัก : ร้อยละ 6

คำอธิบาย : ชุมชน หมายถึง หมู่บ้านหรือชุมชนในเขตเทศบาล ที่มีเขตปกครองขนาดเล็ก ประกอบด้วยหลายๆ ครอบครัว โดยมีผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชนรับผิดชอบ บริหารจัดการในชุมชนหรือหมู่บ้านนั้นๆ

ชุมชนที่มีระบบการจัดการสุขภาพ หมายถึง ชุมชนหรือหมู่บ้านที่มีกระบวนการร่วมกันในการจัดทำ แผนด้านสุขภาพ มีการจัดการงบประมาณ กองทุน หรือมีการระดมทุนเพื่อพัฒนาด้านสุขภาพ มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ด้านสุขภาพ มีการประเมินผลการจัดการสุขภาพ และมีการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี โดยการมี ส่วนร่วมขององค์กรอาสาสมัคร/แกนนำเครือข่ายสุขภาพภาคประชาชน (อสม./กสค./ผู้นำชุมชน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงเกษตร/กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข

ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง ชุมชนหรือหมู่บ้าน ที่มีความสามารถในการจัดการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชนได้ หรือสามารถพึ่งตนเองได้

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง ทางด้านสุขภาพ โดยการแสวงหาความรู้ทางด้านสุขภาพและนำความรู้ไปปฏิบัติเป็นพฤติกรรมด้านสุขภาพ ได้แก่ การ ออกกำลังกาย การเลือกรับประทานอาหาร การลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพด้านอื่น ๆ

เกณฑ์การประเมิน:

1.เกณฑ์ระดับพื้นฐาน การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ(ทีมงาน) <u>10 คะแนน</u> (ข้อละ 1 คะแนน)

1.1 มีองค์ประกอบเครือข่ายที่เข้าร่วมในทีมจัดการสุขภาพตำบล มีบทบาทในด้านสุขภาพที่ชัดเจน 3 คะแนน (ข้อละ 1 คะแนน)

เครือข่าย	เครือข่าย	บทบาทในด้านสุขภาพ			
ภาครัฐ	() 1.สถานศึกษา	1.สนับสนุนงบประมาณ			
	() 2.พัฒนาชุมชน	2.เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ			
	() 3.เกษตร	 ร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรมในแผนงาน/โครงการและติดตามประเมินผล 			
	() 4.พัฒนาสังคม	4.สนับสนุนด้านวิชาการ			
	() 5	5.อื่น ๆ ระบุ			
	() 6	6.อื่น ๆ ระบุ			
	() 7	7.อื่น ๆ ระบุ			

เครือข่าย	เครือข่าย	บทบาทในด้านสุขภาพ	ไม่มี	มี
องค์กร	() 1.นายก ๆ	1.สนับสนุนงบประมาณ		
ปกครอง	() 2.ปลัด ฯ	2.เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ		
ส่วน	() 3.สมาชิก อปท.	3.ร่วมภางแผน ร่วมกิจกรรมในแผนงาน/โครงการและติดตามประเมินผล		
ท้องถิ่น	() 4.จนท.วิเคราะห์ ๆ	4.สนับสนุนด้านวิชาการ		
	() 5.นวก.สาธารณสุข	5		
	() 6	6		
	() 7	7		
ภาค	() 1.อสม.	1.ระดมทุน		
ประชาชน	() 2.ผู้นำชุมชน	2.เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ		
	() 3.ผู้สูงอายุ	3.ร่วมภางแผน ร่วมกิจกรรมในแผนงาน/โครงการและติดตามประเมินผล		
	() 4.กลุ่มผู้ป่วย	4.วิทยากรหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์การดูแลสุขภาพ		
	() 5 กลุ่มเยาวชน	5.ดูแล รักษา ฟื้นฟูสุขภาพ โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น		
	() 6.ปราชญ์ชาวบ้าน	6.อื่น ๆ		
	() 7.ชมรมสร้างสุขภาพ			
	() 8			

1.2 มีการสร้างและพัฒนาทีมเครือข่ายสุขภาพตำบล 4 คะแนน (ข้อละ 1 คะแนน)

วิธีการสร้างและพัฒนาทีมสุขภาพตำบล	ไม่มี	มี
2.1 โดยการพูดคุยประสานงาน /ประชาสัมพันธ์		
2.2 การจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ /ระดมความคิดเห็น		
2.3 การจัดตั้งคณะทำงาน /กำหนดบทบาทหน้าที่		
2.4 การอบรม /สัมมนา/ศึกษาดูงาน เรื่อง		

1.3 มีการอบรมความรู้ อสม.ในเรื่องการจัดทำแผนสุขภาพตำบล 3 คะแนน (ข้อละ 1 คะแนน)

วิธีการสร้างและพัฒนาทีมสุขภาพตำบล		มี
1.3.1 โดยใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ และการใช้ค่ากลางในการพัฒนาสมรรถนะแผนงาน/โครงการ		
ด้านสุขภาพในระดับตำบล		
1.3.2 ในเรื่องตามนโยบายเร่งด่วน 5 โรค คือโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด โรคมะเร็ง		
1.3.3 เรื่องโรคติดต่อในท้องถิ่น ได้แก่		

2. เกณฑ์ระดับพัฒนา การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนสุขภาพตำบล <u>10 คะแนน</u> (ข้อละ 1 คะแนน)

วิธีการสร้างและพัฒนาทีมสุขภาพตำบล	ไม่มี	มี
1.การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมในการจัดทำแผนสุขภาพตำบล (3 คะแนน) ข้อละ 1 คะแนน		
1.1 ประชาคมจัดทำแผนสุขภาพในหมู่บ้าน ตำบล		
1.2 ประสานหน่วยงานราชการในพื้นที่เข้าร่วมประชาคม		
1.3 ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจัดทำโครงการขออนุมัติ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วย ฯลฯ		
1.4 อื่น ๆ ระบุ		
2.มีการสร้างการรับรู้ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสุขภาพตำบล (3 คะแนน) ข้อละ 1 คะแนน		
2.1 เวทีประชาคมหมู่บ้าน		
2.2 ประชุมประจำเดือนของ อสม.		
2.3 ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ใหญ่บ้าน หอกระจายข่าว เสียงตามสาย และติดป้ายประกาศ		
2.4 อื่น ๆ ระบุ		
3.มีและใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพของชุมชน (1 คะแนน)		
3.1 ข้อมูลจากระเบียนรายงาน (งานระบาด, ผู้มารับบริการในสถานบริการสาธารณสุข)		
3.2 อื่น ๆ ระบุ		
4.มีการจัดทำแผนสุขภาพตำบลโดย (1 คะแนน)		
4.1 ใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์		
4.2 อื่น ระบุ		
5.มีการระดมทรัพยากรและทุนจากชุมชนมาใช้ (2 คะแนน) ข้อละ 1 คะแนน		
5.1 กองทุนหลักประกันสุขภาพ / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
5.2 ทรัพยากรจากแหล่งอื่นระดมทุนจากชาวบ้าน,ผ้าป่า,สสส.สกว.เป็นต้น		
ົ່ວະປຸ		

3.เกณฑ์ระดับดี การขับเคลื่อนแผนสุขภาพตำบลสู่การปฏิบัติ <u>10 คะแนน</u> (ข้อละ 2 คะแนน)

วิธีการสร้างและพัฒนาทีมสุขภาพตำบล	ไม่มี	มี
1. มีทีมงานสุขภาพที่มีบทบาทในการดูแล ป้องกัน ส่งเสริม ฟื้นฟูสุขภาพ ในระดับหมู่บ้าน (นอกจาก อสม.)		
2.ชุมชน/ท้องถิ่นเป็นแกนนำขับเคลื่อนแผนสุขภาพตำบล/โครงการ/กิจกรรม		
3.มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนสุขภาพตำบล/โครงการสุขภาพชุมชน		
4.มีการดำเนินงานเชิงรุกในชุมชน เช่น การส่งเสริมสุขภาพ (3อ. 2ส.) การเฝ้าระวังโรค /เฝ้าระวังพฤติกรรม		
สุขภาพวิถีชีวิต การคัดกรอง การคุ้มครองผู้บริโภค การดำเนินมาตรการทางสังคมของชุมชน		
5.มีแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของระบบเฝ้าระวังและการจัดการโรควิถีชีวิตเพื่อรองรับกรณีภาวะ		
aุกเฉินและภัยพิบัติของชุมชน		

4. เกณฑ์ระดับดีมาก ตำบลมีระบบการจัดการสุขภาพอย่างต่อเนื่อง <u>14 คะแนน</u> (ข้อละ 2 คะแนน)

กิจกรรมสำคัญ	ไม่มี	มี
1.มีข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการติดตามประเมินผล (4 คะแนน)		
1.1 ข้อมูลจากแบบรายผลการดำเนินงาน แผนงาน/โครงการ		
1.2 ข้อมูลจากระบบบริการ /ข้อมูลจากการสำรวจเพิ่มเติม เช่น ข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ		
สำรวจความชุกของลูกน้ำ ฯลฯ		
1.3 อื่น ๆ ระบุ		
2.มีกระบวนการติดตาม (4 คะแนน)		
2.1 สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณ และควบคุมกำกับอย่างสม่ำเสมอเชื่อมไปสู่เป้าหมายหรือวิสัยทัศน์		
ของชุมชน / ท้องถิ่น		
2.2 มีการบริหารจัดการบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรและเทคโนโลยี		
3.มีการประกาศใช้มาตรการทางสังคมชุมชนอย่างจริงจัง อย่างน้อย 3 เรื่อง (6 คะแนน) (ไม่มี = 0		
คะแนน , มีอย่างน้อย 1 = 2 คะแนน , มีอย่างน้อย 2 = 4 คะแนน , มีอย่างน้อย 3 = 6 คะแนน)		
3.1 โรคติดต่อ ระบุ		
3.2 โรคไม่ติดต่อ ระบุ		
 3.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค ระบุ 3.4 การลดละเลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น งานบุญประเพณีปลอดเหล้า ,งานศพปลอดเหล้า 		
3.4 การลดละเลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น งานบุญประเพณีปลอดเหล้า ,งานศพปลอดเหล้า		
2\$.1 · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		
3.5 อื่น ๆ ระบุ		

5. ระดับดีเยี่ยม ความพร้อมและศักยภาพในการเป็นโรงเรียนนวัตกรรมสุขภาพชุมชน <u>30 คะแนน</u> (ข้อละ 2 คะแนน)

กิจกรรมสำคัญ	ไม่มี	มี
1. มีการถอดบทเรียนเพื่อการพัฒนาและการจัดการความรู้ในเรื่อง อย่างน้อย 2 เรื่อง (4 คะแนน)		
1.1 โรคโรคติดต่อ ระบุ		
1.2 โรคไม่ติดต่อ ระบุ		
1.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค ระบุ		
1.4 การลดละเลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น งานบุญประเพณีปลอดเหล้า ,งานศพปลอดเหล้า		
ระบุ		
2. มีการจัดการนวัตกรรม ที่นำไปสู่การส่งเสริม ป้องกันโรคและการฟื้นฟูสุขภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง		
(4 คะแนน)		
2.1 โรคติดต่อ ระบุ		
2.2 โรคไม่ติดต่อ ระบุ		

กิจกรรมสำคัญ	ไม่มี	มี
2.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค ระบุ		
2.4 การลดละเลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น งานบุญประเพณีปลอดเหล้า ,งานศพปลอดเหล้า		
ระบุ		
3. มีศูนย์เรียนรู้ /เป็นที่ศึกษาดูงาน / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน มีการถ่ายทอดความรู้ในชุมชนโดย		
พัฒนาเป็น (4 คะแนน) (ไม่มี = 0 คะแนน , มีอย่างน้อย 1 = 2 คะแนน , มีอย่างน้อย 2 = 3 คะแนน		
มือย่างน้อย 3 = 4 คะแนน)		
3.1 โรงเรียน อสม. ในเรื่อง (ระบุ)		
3.2 โรงเรียนนวัตกรรม ในเรื่อง (ระบุ)		
3.3 เป็นที่ศึกษาดูงาน ในเรื่อง (ระบุ)		
4. มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความร่วมมือระหว่างตำบล อย่างน้อย 2 เรื่อง (4 คะแนน)		
4.1 โรคติดต่อ ระบุ		
4.2 โรคไม่ติดต่อ ระบุ		
4.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค ระบุ		
4.4 การลดละเลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น งานบุญประเพณีปลอดเหล้า ,งานศพปลอดเหล้า		
ระบุ		
5.จำนวนหมู่บ้านผ่านเกณฑ์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ 7 เรื่องสำคัญ ข้อละ 2 คะแนน (14 คะแนน)		
5.1 หมู่บ้าน/ชุมชนลดเสี่ยงลดโรค ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม		
- มีจำนวนหลังคาเรือนที่ปลูกผักสวนครัวในครัวเรือน โดยสุ่ม 10 หลัง ต้องผ่าน 5 หลังคาเรือน		
(1 คะแนน)		
- ชุมชนมีกิจกรรมการออกกำลังกาย อย่างน้อย สัปดาห์ละ 3-5 วัน วันละ 30 นาที (1 คะแนน)	หมู่บ้าน	
5.2 หมู่บ้าน/ชุมชนไร้พุง		
	หมู่บ้าน	
5.3 มีการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและน้ำสะอาด (ส้วม ขยะ สิ่งแวดล้อม)		
5.4 มีการจัดสถานที่ออกกำลังกายร่วมกันในหมู่บ้าน/ชุมชน		
5.5 มีตลาดหรือร้านอาหาร แผลลอยจำหน่ายอาหารและอาหารสดผ่านเกณฑ์มาตรฐานท้องถิ่นหรือ		
กระทรวงสาธารณสุข		
5.6 มีการเสนอหรือออกข้อบังคับท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการด้านสุขภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง		
5.7 ร้านค้าในชุมชนไม่จำหน่ายยาที่ไม่ปลอดภัย และจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอลก์ในเวลาที่กำหนด		

สูตรคำนวณ: (คปสอ. ประเมิน รพ.สต./รพ.)

จำนวนชุมชน/หมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพภายใต้การมีส่วนร่วมๆ x 100 จำนวนชุมชน/หมู่บ้านทั้งหมด

เป้าหมายปี 2557 : ร้อยละ 85

<u>เงื่อนไข</u> 1.การประเมินจะใช้คะแนนประเมินจากการสุ่มพื้นที่ โดย

รอบที่ 1 ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ถูกสุ่ม ร้อยละ 100

รอบที่ 2 แบ่งคะแนนออกเป็น 2 ส่วน (70 : 30) ดังนี้

- ร้อยละ 70 เป็นคะแนนที่ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ ถูกสุ่ม
- ร้อยละ 30 เป็นคะแนนจากการบันทึกข้อมูลหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ผ่านโปรแกรม thaiphc.net เป็นภาพรวม ครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลาที่กำหนด ครอบคลุม ทุกหมู่บ้าน

2.การสุ่มพื้นที่ตามข้อ 1 ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 2.1 ตำบลประเมินตนเองตามแบบประเมินยุทธศาสตร์ รายหมู่บ้าน/ชุมชน และสรุปผลการ
 ประเมินตนเอง โดยแยกเป็น มีหมู่บ้าน/ชุมชนผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานร้อยละ......,ระดับ
 พัฒนาร้อยละ.....,ระดับดี ร้อยละ.....,ระดับดีมากร้อยละ.....,ระดับดีเยี่ยมร้อยละ.......
 และสำหรับในภาพรวมควรมีหมู่บ้าน/ชุมชนผ่านเกณฑ์ระดับดีมากขึ้นไป ไม่น้อยกว่า
 ร้อยละ 40 โดยส่งข้อมูลเป็นรายตำบล/หมู่บ้านให้จังหวัดก่อนลงประเมินยุทธศาสตร์ ในรอบ
 ที่ 1
- 2.2 สุ่มประเมินตำบลที่ประเมินตนเองผ่านเกณฑ์ระดับดีมากขึ้นไป จำนวน 1 ตำบล โดยจะแจ้งให้ ทราบผลของการสุ่มก่อนลงประเมินตำบล 1 วัน
 - 2.3 ลงประเมินตำบลที่สุ่มได้ตามกำหนดการ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ และในวันเดียวกันสุ่ม ประเมินหมู่บ้านที่ประเมินตนเองผ่านเกณฑ์ระดับดีมากขึ้นไป จากตำบลนั้น

เกณฑ์การให้คะแนน : คปสอ. ประเมิน รพ./รพ.สต. รอบ 6 เดือน แล รอบ 12 เดือน

\odot	ชุมชน/หมู่บ้านผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพ ๆ ระดับดีมาก ร้อยละ ≤20	1 คะแนน
\odot	ชุมชน/หมู่บ้านผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพ ๆ ระดับดีมาก ร้อยละ 25	2 คะแนน
(3)	ชุมชน/หมู่บ้านผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพ ๆ ระดับดีมาก ร้อยละ 30	3 คะแนน
\odot	ชุมชน/หมู่บ้านผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพ ๆ ระดับดีมาก ร้อยละ 35	4 คะแนน
\odot	ชุมชน/หมู่บ้านผ่านเกณฑ์ระบบจัดการสุขภาพ ๆ ระดับดีมาก ร้อยละ 40	5 คะแนน

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน :

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วย	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ				
กอซียเมหรีสิ เชตจะแคตมง กงม	วัด	2552	2553	2554	2555	2556
-ชุมชนผ่านเกณฑ์หมู่บ้านจัดการสุขภาพ	ร้อยละ	94.96	96.52	97.95	97.56	98.09
-ชุมชน/หมู่บ้านที่ถูกสุ่มผ่านเกณฑ์ประเมินระบบการ	ร้อยละ	88.29	92.58	95.29	97.42	86.96
จัดการสุขภาพชุมชนดี สุขภาพดีแบบพอเพียง						

แหล่งข้อมูล / วิธีการจัดเก็บข้อมูล :

1	เชิงปริมาณ : สสอ.,โรงพยาบาล,หน่วยบริการปฐมภูมิหรือ รพ.สต.ตามแบบประเมินหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ปี
	ละ 1 ครั้ง (พฤษภาคม – กรกฎาคม)
2	เชิงคุณภาพ : หน่วยบริการปฐมภูมิหรือ รพ.สต.ประเมินชุมชนผ่านเกณฑ์ระบบการจัดการสุขภาพ ภายใต้
	การมีส่วนร่วม ชุมชนเข้มแข็ง เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดโรค ปีละ 2 ครั้ง ตามแบบรายงานการ
	ประเมินยุทธศาสตร์ และจากการประเมินของคณะกรรมการบริหารเป้าประสงค์ ประเมินปีละ 2 ครั้ง
	(เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม และเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม)

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : นายสมคิด สุริยะเลิศ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม **เบอร์ติดต่อ :** 042-511424

: นางอัจฉรา พรหมนิล สาธารณสุขอำเภอเมืองนครพนม **เบอร์ติดต่อ** : 042-511568

ผู้จัดเก็บข้อมูล : นายดิเรก เหมเมือง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ **เบอร์ติดต่อ :** 042-511568